

Univerza za tretje življenjsko obdobje **40** let

*Razum dojame le tisto, kar smo izkusili.
Immanuel Kant*

V zgodnjem jutru v soju novoletnih luči

Novemu letu in vsem vam na pot

Drago vodstvo univerz za tretje življenjsko obdobje, drage mentorice in mentorji, študentke in študenti,

za bližajoče se praznike, Božič in Novo leto, vam želimo veliko bogatih doživetij. V svojem okolju opravljate dragoceno delo, ko spreminjate podobo starosti in starejših. V novem letu vam želimo, da vaša skupnost postane še bolj trdna in razvita, da z novimi programi pritegnete čim več novih študentov in sodelavcev. Bodite povsod prisotni in vračajte starejše v družbo za dobro sožitje vseh generacij. Želimo vam, da postanete še pomembnejši socialni subjekt lokalne skupnosti, v kateri živite in delujete.

Srečno in veselo naprej vam želimo, vsakemu od vas, v novem letu 2024!

Prof. dr. Ana Krajnc, predsednica

U3 Sevnica je praznovala svojih 20 let. Poudarki iz nagovora predsednika Saša Jejčiča Sevnica, 10. oktober 2023

Nekaj številčk. Organizirali smo nad 400 predavanj, kulturne prireditve, opravili strokovne ekskurzije po Sloveniji in sosednjih državah. V društvu je delovalo več kot 30 različnih študijskih krožkov in delavnic. Širili smo svoje poznavanje zgodovine, geografije, umetnosti, pa drugih ved in področij: medicine, sociologije, varstva okolja. Srečevali smo se z uglednimi predavatelji, znanstveniki, pisatelji, pesniki, politiki. V U3 Sevnica je zdaj včlanjenih 200 študentk (74 %) in študentov (26 %) iz sevniške občine ter tudi iz sosednjih občin Trebnje in Krško. Ponosno lahko povemo, da smo postali nepogrešljiv socialni subjekt v kraju, saj sodelujemo s šolami, vrtcem, domom upokojencev, knjižnico, Zavodom za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti, Komunalo Sevnica in drugimi. (Vir: Sašo Jejčič)

Pogled na haloške griče. Foto: Karolina Jarc

Novinarji so bili v Halozah, doživetja so se vrstila Haloze, 12. oktober 2023

Haloze. Jih poznate? Ne prav dobro, boste morda dejali. Kaj takega za študijsko skupino novinarstva (mentorica Neva Železnik) ne bi mogli reči, odkar je bila tam na študijskem izletu. Kako je prišla do tja, zdaj, ko je javnega prometa vse manj in manj? Z vlakom do Poljčan, dalje k izbranim sogovornikom pa z minibusom. Pri Marijanu Babiču na Križnem vrhu se je skupina čudila zbirki 300 različnih, še delujočih šivalnih strojev. Ob njihovem drdranju so se prebudili spomini na čase tovarn. Nato je skupina krenila v Makole na osrednji trg, v središče tamkajšnje forme vive. Makole je strnjeno naselje, ki je trške pravice dobilo v 16. stoletju. Po predstavitvi občine in pokušini haloške kapljice v prostorih makolskega Lodna jo je skupina mahnila do opuščenega rudnika Šega in okrog kraške jame Belojača. Malce dlje pa se je zadržala na domačiji kiparja Dvoršaka in v njegovi galeriji. V Studenicah je skupina občudovala studeniški samostan dominikank in spoznavala legendo o Zofiji Rogaški, ustanoviteljici samostana. In še zadnji postanek v Križeči vasi z etnološkim muzejem na prostem. Če se boste odpravili po poteh te skupine, pokličite UTŽO Ljubljana, kjer vas bodo povezali z novinarskim študijskim krožkom. Radi vam bodo svetovali. (Vir: Karolina Jarc)

V banko in SI-CERT po novo znanje

Ljubljana, 28. september-26. oktober 2023

Odnos do spletnega bančnega poslovanja je moč vzgajati, obnašanje uporabnikov v današnjem času pretresov storitvene industrije pa velja bolje razumeti. Kako streči zahtevam - včasih tudi muham - spletne banke NLB Klik, so povedali sodelavci Izobraževalnega centra NLB v petih delavnicah, ki so sprejele 167 študentov UTŽO Ljubljana. V storitve e-Uprave je bilo moč pokukati v dveh delavnicah na UTŽO. UTŽO Ljubljana je vzpostavila sodelovanje tudi z Nacionalnim centrom za kibernetsko varnost SI-CERT. Kadar potrebujemo njihovo pomoč, so nam državljanom v veliko oporo. SI-CERT je za študente UTŽO pripravil krajše izobraževalne filme, ki opisujejo najpogostejše spletne prevare:

- [Prepoznavajte trike spletnih goljufov](#)
- [Usmeritve za varno spletno nakupovanje](#)
- [Kako varno uporabljam elektronsko pošto](#)
- [Varna raba pametnih telefonov](#)

Družbene potrebe in izobraževanje starejših. Posvet mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Ljubljana, 29. september 2023

Ključna govornica je bila irska profesorica Maria Slowey. Povezava na [posnetek prevajanega predavanja](#) vas bo povedla v svet družbe, starejših in njihovega izobraževanja. Predstavljena spoznanja veljajo za Irsko in mednarodno okolje ter potrjujejo naša lastna. Predavanju je sledil dialog z občinstvom. V nadaljevanju se je odvila še okrogla miza z gosti iz navedenih držav: »Izobraževanje starejših v Sloveniji, na Hrvaškem, v Italiji in Nemčiji: programske možnosti in oblike mednarodnega povezovanja članic Mreže SUTŽO z organizacijami za izobraževanje starejših iz tujine«.

CITIZENSCIENCE.SI

Mreža občanske znanosti v Sloveniji

»Odkrivaj, sodeluj, raziskuj« v okviru ARNES-ove konference Mreža znanja

Ljubljana, 15. november 2023

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je od leta 2023 dalje članica Mreže občanske znanosti. Na dogodku *Odkrivaj, sodeluj, raziskuj - Dan Občanske znanosti 2023* v okviru Arnesove konference *Mreža znanja* je Alijana Šantej predstavila raziskovalno učenje in delovanje študijskih skupin na slovenskih univerzah za tretje življenjsko obdobje. Univerze za tretje življenjsko obdobje namreč že 40 let delujejo za krajevni razvoj. Vsaka univerza zase je postala pomemben socialni subjekt v lokalni skupnosti. Nanjo se obračajo krajani in lokalne oblasti, pri njih se dogajajo za kraj pomembne stvari. Izobraževanje v poznejših letih ni samo sebi namen. Novo pridobljeno znanje želijo starejši namreč uporabiti, zase in za svojo skupnost. Dovolj je prebrati publikacije *Teklo je leto* ali rubriko [Dosežki študijskih skupin](#) na spletni UTŽO, da se o tem prepričamo. Hkrati pa tovrstno raziskovalno delo omogoča starejšim vstop v javni prostor, družbeno potrditev in prepoznavnost. Za vključenost v družbo velja dajati.

Punčke iz cunj so z nami že dve desetletji. Njene ustvarjalke prejele priznanje Ljubljana, 24. oktober 2023

V Hiši evropske unije so se zbrale ustvarjalke punčk iz Ljubljane, Domžal, Kanala ob Soči, Celja, Radovljice, Murske Sobote in Selške doline. Z delom svojih rok zbirajo sredstva za UNICEF-ov program cepljenja otrok proti osmim nalezljivim otroškim boleznim v državah v razvoju. Srečanje je bilo spoznavno, udeleženske srečanja so si izmenjale praktične nasvete za izdelovanje punčk. Projekt se je začel v Italiji, z delom prostovoljk v Sloveniji pa je doslej omogočil cepljenje že več kot 21.000 otrokom. Vsaka izdelana punčka iz cunj je edinstvena po videzu in duši, bi lahko rekli. Vsaka je izdelana ročno z veliko truda, razmisleka in dobre volje ustvarjalk. Zadovoljstvo prinese njim, pa tudi vsakomur, ki jo posvoji in/ali komu podari. Priznanje ob zaključku natečaja *Naj prostovoljka in naj prostovoljec za leto 2022* je bilo podeljeno Metki Janc, dolgoletni članici skupine z UTŽO Ljubljana, pred leti pa tudi Mariji Feist. Tudi to leto so prostovoljke novembra pripravile razstavo punčk na UTŽO Ljubljana in sodelovale na vsakoletni dobrodelni razstavi na Ljubljanskem gradu. V svoje vrste vabijo nove prostovoljke in prostovoljce. (Vir: Milena Bratun)

Za nove tehnologije mora družba biti visoko moralna Spletno okolje, Ljubljana, 23. november 2023

»Morala ljudi lepi skupaj«, je dejala Ana Krajnc na posvetu Andragoškega društva Slovenije, zato je za nove tehnologije in umetno inteligenco potrebno, da je družba »visoko« moralna, da v tej družbi vladajo različne vrednote, ne le kapital in dobiček. »Nove tehnologije nam podaljšajo čutila, da gremo onkraj tega, kar slišimo in vidimo«, je že pred desetletji dejal nek kanadski mislec. Podobno je z umetno inteligenco ... Problem pa je in bo v zmožnostih uporabnikov, da presodijo, koliko je nek vir verljiv. Umetna inteligenca deluje tako, kot deluje intuicija. Ponudi nam rešitve, podatke, bistveno skrajša odločanje. Ne vemo, kako ravnati z umetno inteligenco, zato nas je strah, ali nas bo umetna inteligenca prehitela. Ne,

ne bo nas prehitela, ker ne bo imela čustev, te bistvene značilnosti človeka. Bo pa nam v oporo, ker bo bistveno skrajšala intelektualne postopke. Oglejte si posnetek pogovora Ide Srebotnik s prof. dr. Ano Krajnc: [Kaj prinaša UI in digitalizacija v učenje](#)

V Narodni in univerzitetni knjižnici

Evrope brez kulture ne bo ... pa tudi ne brez umetne inteligence

Spletno okolje, Ulm, 12. december 2023

Dušana Findeisen (Slovenska UTŽO in DANET) je v tem predavanju prepletla tri koncepte: Evropo, kulturo in umetno inteligenco ali digitalno zavest. Spregovorila je o pripovedih o Evropi vse od Churchillovega govora leta 1949 dalje. Govora o Evropski družini, o mirni in varni Evropi brez sovraštva, o strukturi za delovanje Evrope. Evropske gospodarske menjave niso dovolj. Evropa ne more biti brez kulture in ne sme biti koncept zaprtih elitnih krogov, postane naj Evropa evropskih državljanov, ne institucij! »Naredili smo Evropo, zdaj moramo narediti še evropske državljane«, kar je nenehen proces (J. Delors). V času 4. industrijske revolucije (industrije 4.0) pa naj bo Evropa pripravljena na digitalno dobo izjemno hitrih sprememb (digitalnih, virtualnih, okoljskih). Tako se bomo zmeraj podajali od znanega k neznanemu. Učili se bomo hitro, s poslušanjem in delanjem napak. Digitalna (umetna) inteligenca (denimo Google, Google Glass, prevajalnik Deepl, šahovske igre, laser itd.) prinaša spremembe, a te se ne zgodijo brez ljudi. Brez njih bi bila UI mrtva zbirka podatkov, modelov, algoritmov, procesiranega jezika. [Berite dalje](#)

Pavel Künl: Ribji trg, 1847. Narodna galerija

To je ena od slik, ki smo jih evropski javnosti predstavili v projektu 4 Elements in arts. Uvršča se med mnoge, ki upodabljajo urbano pokrajino v snegu. Hiše so še tu, ni jih pogoltnila gentrifikacija, le trdnjave ob ledeno hladni Ljubljani ni več.

Jasne misli Slovenske UTŽO

Ogledali smo si film Nekega lepega dopoldneva (fr. Un beau matin, angl. One fine morning). Film govori o prepletu življenj znotraj generacije mladih, pa tudi življenj mladih in starih. Ob očetu, ki tone v temo pozabe, se odvija intimna zgodba občutljive hčerke. Nove generacije dajo generaciji »v odhajanju« potrdilo, da je živela in še lahko živi, ča se nasloni na nova okolja in nove ljudi.

Napovedujemo, vabimo

Enajsta šola v knjigarni: Zakaj skopi, zakaj razsipni? O našem razmerju z denarjem

9. januar 2024 ob 11. uri, Knjigarna Konzorcij MK, Slovenska cesta 29, Ljubljana
Predavanje dr. Dušane Findeisen bo razkrilo ozaveščene ali zgolj slutene zapovedi in prepovedi, ki so temelj našega psihološkega razmerja in ravnanja z denarjem.

Več: [Enajsta šola v knjigarni januar 2024](#)

Uporaba pametnega telefona. Delavnica za študente UTŽO

9.-25. januar 2024, UTŽO Ljubljana, Poljanska cesta 6

Prijave: Maša Sedar, e-naslov: masa.sedar@sutzo.si

Več: <https://www.utzo.si/uporaba-pametnega-telefona>

Širimo obzorja, združujemo ljudi

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Če besedilo ni oblikovano in slik ne vidite, pritisnite na Pogled ali View in nato HTML.

Spletne novice slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje ureja Dušana Findeisen.

Če novic ne želite več prejemati, to sporočite na naslov univerza3@siol.net